

A marble statue of a philosopher, likely Plato, is shown in a thinking pose. The figure is seated, with his right hand resting on his chin and his left hand holding a book. The statue is set against a solid blue background. The text "Filosofian perusteet" is overlaid on the right side of the image.

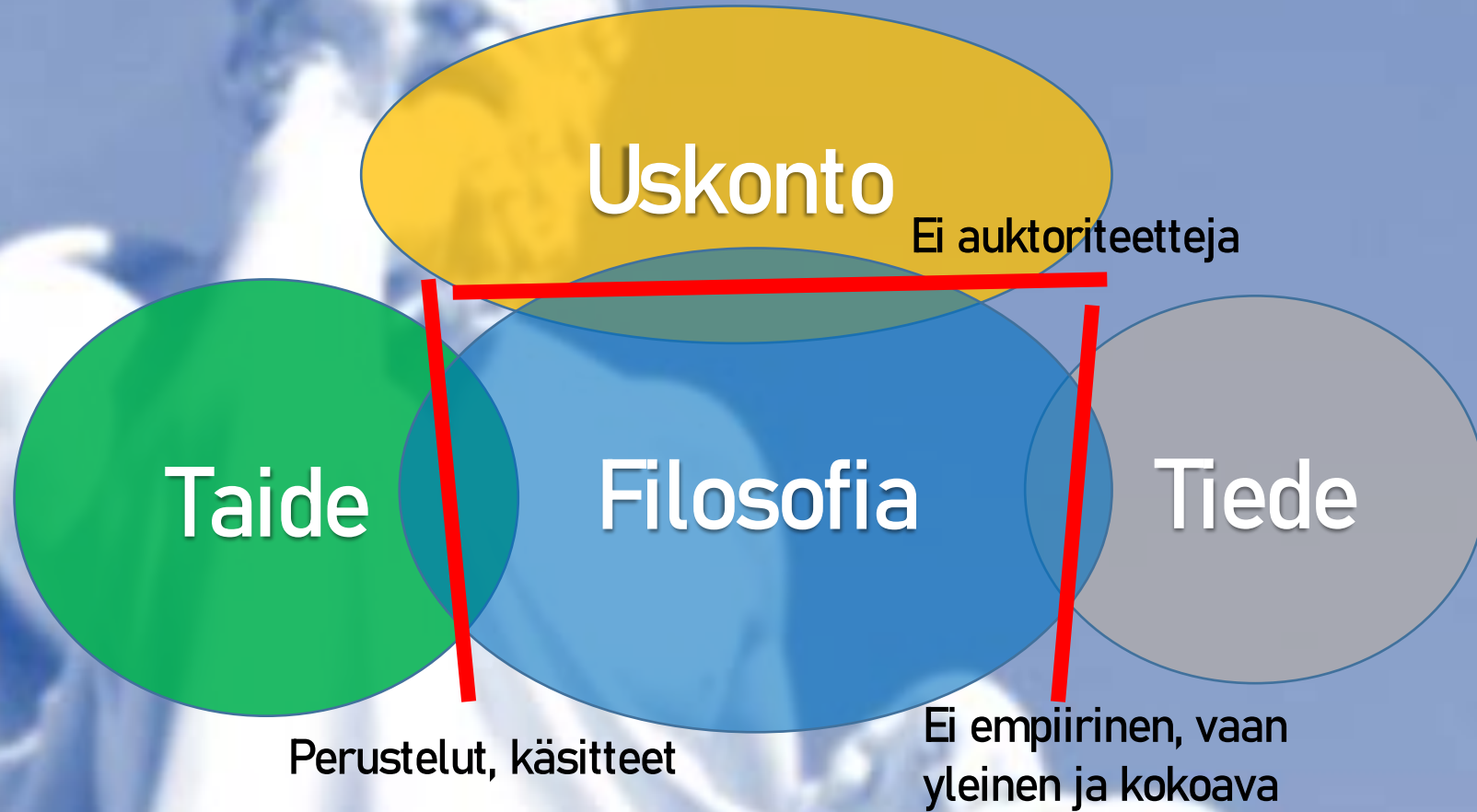
Filosofian perusteet

Filosofia on

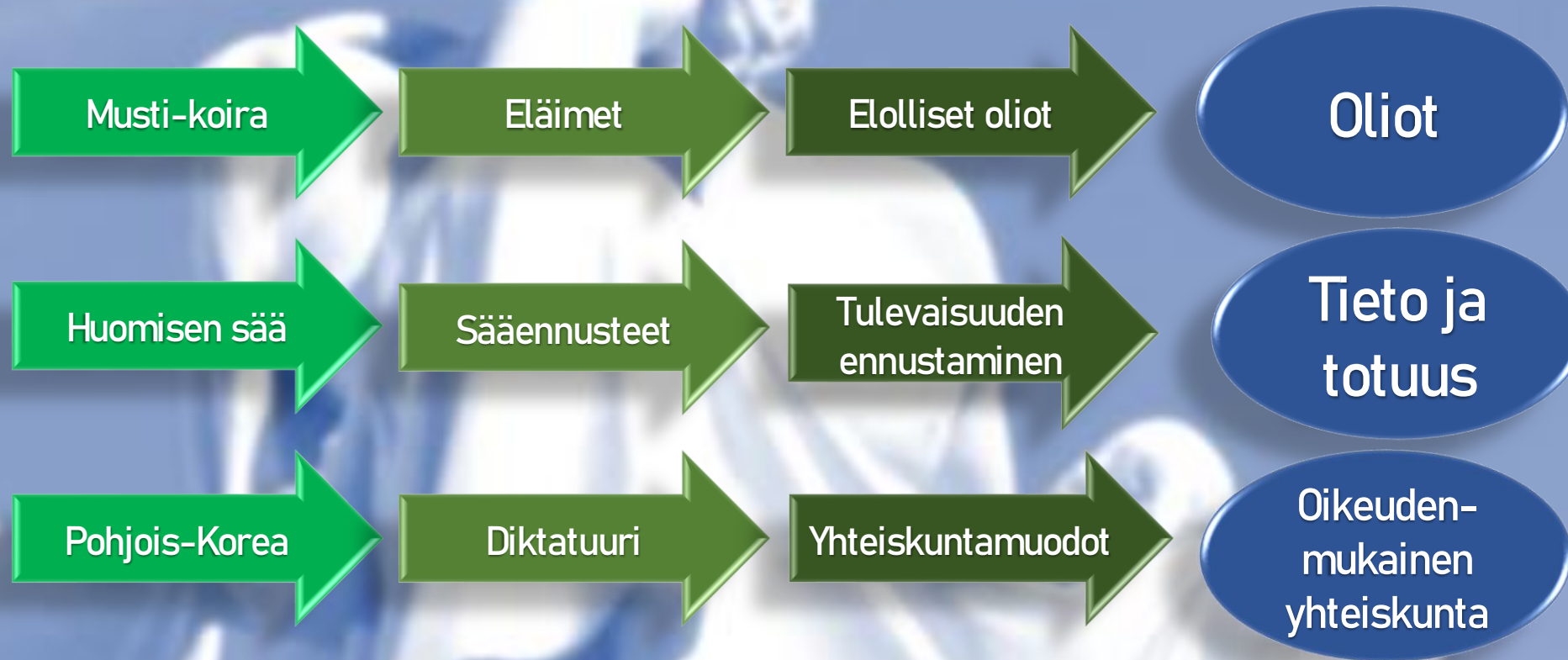
- vanhin tiede, "kaikkien tieteiden äiti", josta muut tieteet ovat erkaantuneet
- järkiperäistä ajattelua ja väitteiden perustelemista
- kriittisyyttä ja kyseenalaistamista
- kyselyä, ihmettelyä ja asioiden katsomista uusista näkökulmista
- kokonaisuuksien hahmottamista

Filosofian rajanvetoja

Filosofinen ulottuvuus

Yksittäistapauksesta
yleisemmälle tasolle

Filosofian osa-alueet: yhdistä!

metafysiikka

mitä voi tietää?

tietoteoria

mitä on olemassa?

logiikka

millainen on hyvä yhteiskunta?

etiikka

millaista on johdonmukainen ajattelu?

yhteiskuntafilosofia

mitä on kauneus?

estetiikka

mikä on oikein ja väärin?

An aerial photograph of the Roman Amphitheatre in Arles, France. The circular arena is the central focus, surrounded by tiered stone seating. A person in a blue shirt stands in the middle of the arena. The text "Mistä filosofia alkoi?" is overlaid in white with a black outline. In the background, there are ruins of other structures and several people walking around the site.

Mistä filosofia alkoi?

Luonnonfilosofit

- Halusivat etsiä ilmiöille selityksen
- Haastoivat myytteihin perustuvan maailmankatsomuksen
- Pohtivat mm. todellisuuden rakennuspalikoita (elementit) ja luonnetta (muutos/pysyvyys)

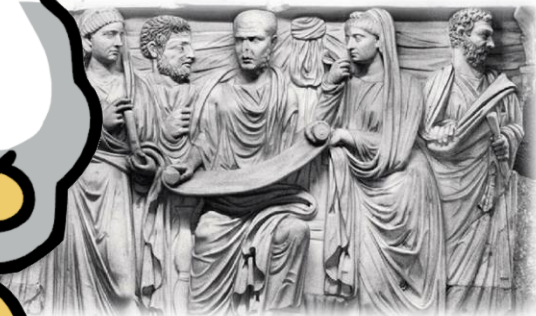

Sofistit

- Kierteleviä viisauden opettajia
- Kehittivät retoriikkaa ja argumentaatiota (perustelutaitoa)

Sokrates

- Kyseenalaisti ajatuksia, vaati perusteluita
- Ei viisauden omistaja vaan sen etsijä
- Vuoropuhelu ja väittely tärkeitä toimintatapoja
- Huomio maailman rakenteesta ihmiseen ja hyvään elämään

→ Platon

→ Aristoteles

[Video: Sokrates](#)

Platon vai Aristoteles?

Teokset dialogimuotoisia

Tiedonhaun perustana empiria (tarkkailu)

Korosti järkeilyä (rationalismi)

Aloitti filosofian systemaattisen jaottelun logiikkaan, etiikkaan, metafysiikkaan ym.

”Länsimainen filosofia vain reunahuomautuksia X:n tuotantoon”

Perusti Akademeia-nimisen gymnasionin

Perusti Lykaion-nimisen gymnasionin

Opetti Aleksanteri Suurta

Toimi Sokrateen oppilaana

Rafael: *Ateenan koulu* (1510, yksityiskohta)

